

Základní škola, Klášterec nad Ohří Krátká 676
Okres Chomutov 43151
Klášterec nad Ohří
Tel.: 474375397, 736633301

Preventivní program

Školní metodik prevence pro 1. stupeň Mgr. Jana Kokmanová

Školní metodik prevence pro 2. stupeň Mgr. Milada Mezníková

OBSAH:

1. Úvod
2. Analýza současného stavu ve škole z hlediska SPJ
 - 2.1 Zdůvodnění potřeby programu
3. Cíle projektu
4. Personální zajištění prevence
5. Realizace PP
 - 5.1 Volnočasové aktivity ve škole, nabízené školou
 - 5.2 Metody a formy práce
6. Měření efektivity programu

1. Úvod

Nárůst různých sociálně patologických jevů (zneužívání návykových látek, alkoholu, kouření, záškoláctví, šikanování a jiných) v populaci mládeže a dětí školního věku se stává celospolečenským problémem. Děti, které navštěvují ZŠ, patří k nejohroženější skupině. Proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací nejen o drogové problematice (přiměřeně věku žáků), naslouchat jejich problémům, otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni, posilovat jejich sebevědomí, rozvíjet sociální komunikaci a spolupráci. Naše škola připravuje a realizuje preventivní program, který vychází z metodických pokynů MŠMT.

2. Analýza současného stavu ve škole z hlediska sociálně patologických jevů

Analýza problematiky rizikového chování žáků ve škole je důležitá pro zjištění aktuálního stavu, stanovení příčin negativních jevů a vytýčení cílů prevence.

Ke zjištění současného stavu sociálně patologických jevů ve škole byly využity připomínky dětí, schránka důvěry, třídnické hodiny, hodiny předmětů výchovného charakteru – rodinná výchova a občanství a zdraví. Provedli jsme sociometrické šetření ve třídách 2. stupně, které pro nás zpracovala okresní metodická prevence. Vycházíme z hodnocení úspěšnosti všech preventivních akcí.

V minulých letech jsme řešili následující patologické jevy:

- porušení zákona č. 379, tj. kouření na půdě školy. Někteří žáci pravidelně kouří, mimo areál školy, před nebo po vyučování
- neomluvené, časté absence a pozdní příchody do školy některých žáků
- špatná komunikace s některými rodiči problémových žáků
- výchovné a kázeňské problémy žáků
- ubližování na zdraví, šikana jednotlivců i skupin žáků
- řešení krizové situace žáka
- vnesení návykové látky do školy i za účelem její distribuce
- péče o svěřené dítě

- krádeže
- pokus o vydírání

Z analýzy pro nás vyplývají tři nejdůležitější úkoly:

- pokračovat ve všech aktivitách, které se nám osvědčily
- kvalitněji a účelněji využívat metod osobnostní a sociální výchovy
- prohloubit a zkvalitnit spolupráci s rodiči žáků, hlavně na druhém stupni

2.1 Zdůvodnění potřeby programu Z vyhodnocení výsledků anket vyplývá, na které oblasti bychom se měli zaměřit. Cíle našeho PP budou směřovat na zlepšení klimatu ve třídách, na zkvalitnění komunikace a spolupráce v rovinách: žák – žák, žák – učitel a opačně, učitel – učitel, učitel – rodič a opačně.

Problémem, na který bychom se rádi v budoucnu zaměřili, je nezájem části žáků a jejich rodičů o vzdělávání. Ne všichni rodiče využívají možnosti navštívit školu a daného vyučujícího kdykoli po předchozí domluvě.

3. Cíle programu

Prevence rizikového chování u dětí v působnosti naší školy je zaměřena na předcházení rizikovým jevům žáků:

- a) agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- b) záškoláctví,
- c) závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus (virtuální drogy př. PC, chat, mobil aj.), gambling;
- d) rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů;
- e) spektrum poruch příjmu potravy;
- f) negativní působení sekt;
- g) sexuální rizikové chování.

Dlouhodobé cíle:

a/ žáci

- prohlubovat právní vědomí /předpisy, zákony/
- posilovat komunikační dovednosti a zdravé sebevědomí
- řešit problémy nenásilnou
- zkvalitnit komunikaci mezi žáky navzájem, mezi žáky a
- výchova ke zdravému životnímu stylu, rozvoj a podpora soc. kompetencí

b/ pedagogové

- zapojit více učitelů do vzdělávání v oblasti prevence
- prohloubit spolupráci mezi sborovny
- zlepšit spolupráci a komunikaci mezi školou a rodiči
- zkvalitnit spolupráci s týmem prevence
- další vzdělávání pedagogických pracovníků školy

c/ rodiče

- zlepšit komunikaci mezi rodiči a školou

Střednědobé cíle:

- využívat externích služeb
- zlepšit klima tříd a školy
- týmově spolupracovat s problémovými žáky
- zapojit rodiče do akcí tříd i školy
- informovat učitele o seminářích zaměřených na prevenci

Krátkodobé cíle:

- týmově řešit aktuální problémové situace
- vypracovat seznam organizací zabývajících se problematikou primární prevence rizikového chování
- vypracovat seznam organizací poskytující odbornou pomoc
- spočívají ve zmapování potřeb primární prevence a ve vlastní realizaci specifické i nespecifické primární prevence
- budování vztahů mezi jednotlivými žáky

4. Personální zajištění prevence

Na realizaci preventivního programu školy se podílejí všichni zaměstnanci školy.

Pedagogové:	ředitel školy zástupkyně ředitele pro 1. zástupkyně ředitele pro 2. stupeň učitelé 1. učitelé 2. vychovatelky ŠD asistentky pedagoga
Dospělí:	nepedagogičtí zaměstnanci rodiče žáků školy veřejnost

Ředitel školy

- zodpovídá za realizaci preventivního programu
- jedná s rodiči

Školní metodičky prevence

- sestavují PP a další plány pro preventivní aktivity ve škole
- spolupracují s vedením školy, výchovným poradcem, třídními učiteli, ostatními pracovníky školy, PPP, okresní metodičkou, psychology a dalšími organizacemi, institucemi a odborníky
- mapují výskyt sociálně patologických jevů ve škole
- řeší a evidují sociálně patologické jevy ve škole
- zajišťují preventivní aktivity a programy prevence pro žáky
- poskytují materiály a informace všem učitelům k dané problematice

Výchovný poradce Mgr. David Adámek

- spolupracují s třídními učiteli při prevenci a řešení problémů žáků I. - II. stupně
- evidují neomluvené absence v rámci celé školy, její prevenci a nápravu
- provádí administraci a vedou výchovné komise
- řeší výchovné a vzdělávací problémy žáků I. - II. stupně, jejich prevenci a nápravu
- spolupracují s ISS, OSPOD, SVP, Společně k bezpečí s.r.o., SC Radka Kadaň

Školní psycholog Mgr. Tereza Beníšková

- poskytuje poradenské konzultace pro žáky, rodiče
- pracuje se třídami
- spolupracuje s učiteli, s PPP a dalšími institucemi
- podílí se na přípravě třídních programů na řešení problémových situací

Třídní učitel žáka

- mapuje vztahy žáků v třídním kolektivu
- je manažerem třídního dění a preventivních aktivit

Spolupráce s odborníky

- Pedagogicko-psychologická poradna v Kadani
- Policie ČR (Klášterec nad Ohří, Chomutov)
- Městská policie v Klášterci nad Ohří
- K- centrum Kadaň
- Radka
- OSPOD
- SVP Chomutov

5. Realizace PP

- Všichni pracovníci školy se budou snažit, aby u žáků docházelo k postupnému zvyšování sociálních kompetencí, a budou podporovat rozvoj jejich komunikačních dovedností.
- Škola se bude snažit o vytvoření pozitivního sociálního klimatu, prostoru pro smysluplné využití volného času žáků, o jejich výchovu k zodpovědnosti za své zdraví a zdravý životní styl a snížení výskytu rizikových projevů v chování žáků nabídkou volnočasových aktivit - výukou nepovinných předmětů a zájmových útvarů
- Žáci nižších ročníků budou besedovat s odborníky z poraden pro drogově závislé, psychologických poraden apod. V průběhu celého roku budou žákům nabízeny další aktivity dle aktuálních potřeb a nabídek institucí, se kterými spolupracujeme.
- Škola je dohodnuta na spolupráci s Policií ČR a Městskou Policií, jejíž pracovníci budou docházet do školy, monitorovat v ní situaci a pořádat besedy s žáky.
- Školní řád je rovněž vnímán jako nástroj prevence.
- Učitelé budou v jednotlivých předmětech své žáky vést k samostatnosti, toleranci a zodpovědnosti. Budou je učit spolupráci a vhodné komunikaci.
- Všichni žáci, pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci naší školy jsou seznámeni s pravidly první pomoci.
- Problematika různých rizikových projevů chování a reakce na ně bude průběžně zařazována především do hodin předmětů občanství a zdraví, přírodopis, prvouka, chemie, výtvarná výchova, tělesná výchova a příbuzných předmětů.
- Škola bude využívat programů pro boj s šikanou a dalšími rizikovými jevy.

Aktivity v rámci vyučování – 1. stupeň

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence.

1. třída - osobní bezpečí

- zásady mezilidské komunikace
- vztahy v dětském kolektivu
- adaptační pobyty
- každý člověk je jiný
- základní hygienické návyky
- využití volného času
- rodina jako bezpečné místo

2. třída – lidské tělo

- zdraví a jeho ochrana
- režim dne
- vztahy mezi lidmi
- chování v krizových situacích

3. třída – pojmy z oblasti prevence, sexuální výchovy a drogové závislosti

- zdraví a jeho ochrana
- lidé kolem nás
- využívání volného času

4. třída - lidské tělo (muž a žena)

- správná životospráva
- využívání volného času
- vztahy v dětském kolektivu

5. třída - domov, rodina, důvěra, vztahy - léčivé a návykové látky

- vztahy v dětském kolektivu
- komunikace
- drogy a jejich vliv na organizmus
- sexuální chování, zneužívání
- nebezpečí při komunikaci s cizími lidmi
- krizová centra

Cíl - Žáci by měli umět po pěti letech:

- definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- zvládat rozdíly v komunikaci se spolužáky a s dospělými
- mít základní sociální dovednosti
- umět se chránit před cizími lidmi
- mít základní zdravotní návyky
- umět správně využít svůj volný čas
- znát informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
- znát rizika užívání návykových látek
- umět odmítat
- znát bezpečnost a rizika silničního provozu a poskytnutí první pomoci

Aktivity v rámci vyučování – 2. stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci, tak aby byla probrána všechna témata, ale nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech občanství a zdraví, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinová práce, hraní rolí, práce s materiálem, besedy, přednášky.

6. třída – vhodná náplň volného času

- zdravý životní styl, ochrana zdraví
- rodina a její funkce pro zdravý rozvoj jedince
- osobní bezpečí, osobní teritorium
- komunikace (způsoby odmítání)
- adaptační pobyty

7. třída – mezilidské vztahy

- komunikace mezi lidmi
- etické a právní vědomí
- lidská práva
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- podle potřeby zařazovat práci v boji proti šikaně, agresivitě, upevňovat harmonické vztahy ve třídě. Obeznámit s kontaktními místy pro krizové stavy.

8. třída – charakteristika návykových látek

- důsledky užívání návykových látek
- sebepoznání
- konflikt, řešení problémů, chování v krizových situacích (těhotenství, rodinné problémy)
- rasismus, xenofobie
- agresivita, šikana, různé formy násilí
- sexuální výchova: odlišnosti, deviace, promiskuita,
- pohlavně přenosné choroby
- v hodinách podle potřeby zařazovat práci v boji proti šikaně, agresivitě, upevňovat harmonické vztahy ve třídě. Obeznámit s kontaktními místy pro krizové stavy.
- besedy na téma drogová problematika, sexuální život

9. třída – komunikace - solidarita

- člověk jako osobnost
- sebepoznání, sebekritika,
- smysl života
- tolerance x intolerance
- drogy a jejich negativní dopad
- kontaktní místa, krizová centra
- sociální výchova, vztah k jiným kulturám, národnostem
- volba povolání

Cíl - Žáci by po ukončení ZŠ měli znát a umět

- pojmenovat základní návykové látky
- znát jejich účinky na jejich organismus
- orientovat se v problematice závislosti
- vědět kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
- zdravě posilovat své sebevědomí
- správně se rozhodovat, odmítat
- zaujímat zdravé životní postoje
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit se různým formám násilí, vědět kde hledat pomoc

Důležitým výchovným prvkem jsou tradice naší školy, v nichž chceme vychovávat a vzdělávat žáky.

Tradice naší školy:

- slavnostní zápis dětí do prvních tříd
- Mikulášská besídka pro žáky školy
- Mikulášská laťka - sportovní soutěž ve skoku vysokém
- Vánoční besídka
- sportovní aktivity ke Dni dětí
- školní výlety
- slavnostní rozloučení s žáky devátých tříd
- zájezdy žáků do divadla
- vánoční trhy
- výlety pro třídu žáků
- projektové dny
- výtvarné soutěže a výstavy na dané téma
- zájmové akce společné pro děti a rodiče
- sportovní akce pro děti a rodiče

5.1 Volnočasové aktivity ve škole, nabízené školou

Škola realizuje jednorázové či pravidelné volnočasové aktivity zaměřené na smysluplné využívání volného času, včetně cílené prevence.

Škola nabízí:

- přístup na školní hřiště s možností sportovního vyžití
- sportovní kroužky: plavecká liga, gymnastika...
- umělecké kroužky: školní hitparáda, dílna starých řemesel...
- naukové kroužky: angličtina hrou, anglická konverzace, historický klub, čeština...
- školní exkurze: Historický Terezín, Návštěva věznice Všehrdy,
- Dějepisná exkurze, exkurze lesoparku v Chomutově...
- školní výlety: horská turistika, pobyty v přírodě, poznávací zájezdy,
- cyklovýlety, lyžařské výcviky...
- sportovní soutěže: Mikulášská laťka, Klášterecký skokánek, Krajské přebory v plavání, Mikulášské plavání, Atletický čtyřboj, Přespolní běh...
- zájezdy učitelů s dětmi do divadla: Mostecké divadlo, Národní divadlo...
- sportovní dny: Hry bez hranic...
- žáci se podílejí na akcích školy: Vánoční besídky, sportovní soutěže...
- žáci připravují vystoupení pro různé příležitosti: oslavy v obci, ve škole...

5.2 Metody a formy práce

V rámci výuky budou kromě tradičních metod využívány také další metody, které se osvědčily.

Příklady používaných metod:

- aktivní sociální učení
- výklad (informace)
- samostatné práce (výtvarné práce, koláže, slohové práce na dané téma, referáty, informace z tisku, projekty...)
- přednášky, besedy s učitelem, pozvanými odborníky
- diskuse, vyjadřování a obhajování vlastního názoru
- hry na sebepoznání
- situační hry, hraní rolí, sociální hry
- trénování odmítání nabídky drog
- párová a skupinová práce ve třídě
- nácvik verbální a neverbální komunikace
- vytvoření vlastních pravidel žáků pro soužití ve třídě
- vytvoření důvěry mezi žáky a mezi žáky a učiteli
- pěstovat právní vědomí
- umožňovat žákům zažívat úspěch, radost, vítězství
- skupinová práce ve třídě i napříč třídami
- projekty na preventivní téma
- besedy, přednášky, diskuse
- individuální, týmová práce s problémovým žákem
- třídní akce, adaptační pobyty
- konzultační hodiny výchovné poradkyně a metodika prevence
- aktivity žáků mimo výuku (výlety, akce, soutěže, kroužky)
- semináře pro pedagogy
- seznámení rodičů s PP, webové stránky školy, třídní schůzky, Dny otevřených dveří, nástěnka ve škole

6. Měření efektivity programu

Cíle programu budou sledovány. Výsledky budou zaznamenávány a vyhodnocovány.

K měření efektivity programu bude použito:

- anket během školního roku
- schůzek poradenských pracovníků
- sociometrických šetření (v případě potřeby)
- písemných hodnocení akcí žáky (okamžitá zpětná vazba)
- jednání na pedagogických radách (zápisy z těchto schůzí)
- záznamů učitele (učitelé si do nich zapisují jednání s žáky i rodiči)

Preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání žáků po celou dobu povinné školní docházky. Účastní se ho pedagogický sbor, žáci, rodiče a odborníci.

PP bude průběžně kontrolován a vyhodnocován metodikem prevence a podle výsledků může být upravován. S výsledky budou seznámeni ostatní učitelé na pedagogických radách.

Mgr. Jana Kokmanová (1. st.)

Mgr. Milada Mezníková (2. st.)